

ТЕМА 2

МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета: оволодіння знаннями про основні міжнародні фінансові інструменти, їхнє застосування у зовнішньоекономічній діяльності. Розуміння ролі кредитів, факторингу, форфейтингу, акредитивів та інших механізмів фінансування в міжнародній торгівлі.

Основні поняття: міжнародний кредит, факторинг, форфейтинг, акредитив, вексель, облігації, хеджування, ф'ючерси, свопи, міжнародні фінансові установи

План

1. Основні види міжнародних фінансових інструментів.
2. Вплив міжнародних фінансових інструментів на зовнішньоекономічну діяльність.
3. Використання міжнародних фінансових інструментів для залучення інвестицій.

1. Основні види міжнародних фінансових інструментів

Міжнародні фінансові інструменти є важливим засобом фінансування та управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності. Вони дозволяють компаніям та урядам залучати капітал, хеджувати ризики, здійснювати міжнародні розрахунки та розширювати бізнес. До основних видів міжнародних фінансових інструментів належать міжнародні кредити, облігації, акції, похідні фінансові інструменти та міжнародні платіжні інструменти.

Міжнародні кредити можуть бути короткостроковими, середньостроковими та довгостроковими, залежно від строку погашення. Вони надаються міжнародними банками, фінансовими установами та міжурядовими організаціями. Наприклад, країни можуть отримувати кредити від Міжнародного валютного фонду (МВФ) для стабілізації економіки.

Облігації та єврооблігації є борговими зобов'язаннями, які компанії та уряди випускають для залучення капіталу на міжнародному ринку. Єврооблігації дозволяють залучати кошти в іноземній валюті за більш сприятливими умовами. Наприклад, уряд України випускає єврооблігації для фінансування бюджетного дефіциту.

Акції та депозитарні розписки допомагають компаніям залучати фінансування через фондові біржі. Депозитарні розписки дозволяють іноземним інвесторам купувати акції компаній, які не зареєстровані в їхній країні. Наприклад, китайські компанії випускають американські депозитарні розписки (ADR) для залучення капіталу на біржі NASDAQ.

Форвардні, ф'ючерсні, опціонні та своп-контракти застосовуються для страхування валютних і фінансових ризиків. Ф'ючерсні контракти допомагають компаніям зафіксувати ціну активу в майбутньому, зменшуючи ризики коливання курсу. Опціони надають право, але не зобов'язання, купувати або продавати актив за встановленою ціною.

Міжнародні платіжні інструменти, такі як акредитиви, інкасо та банківські гарантії, забезпечують безпечні розрахунки між партнерами. Акредитив гарантує оплату постачальнику після виконання всіх умов контракту. Інкасо дозволяє отримати кошти за товар тільки після надання відповідних документів. Банківські гарантії страхують ризики неплатежу.

Таблиця 2.1 – Основні види міжнародних фінансових інструментів

Вид інструменту	Характеристика	Приклад використання
Міжнародні кредити	Позики від міжнародних банків та організацій	Кредит від МВФ
Облігації та єврооблігації	Боргові цінні папери для залучення капіталу	Випуск єврооблігацій Україною
Акції та депозитарні розписки	Фінансування через фондовий ринок	IPO на біржі NASDAQ
Похідні фінансові інструменти	Використовуються для страхування ризиків	Валютний своп
Міжнародні платіжні інструменти	Інструменти безпечних розрахунків	Документарний акредитив

Усі ці фінансові інструменти сприяють міжнародному співробітництву, підвищують ефективність розрахунків і допомагають мінімізувати фінансові ризики.

2. Вплив міжнародних фінансових інструментів на зовнішньоекономічну діяльність

Міжнародні фінансові інструменти відіграють важливу роль у розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Вони сприяють залученню інвестицій, розширенню міжнародної торгівлі та покращенню фінансової стабільності підприємств і держав.

Одним з основних впливів міжнародних фінансових інструментів є фінансування зовнішньоторговельних операцій. Кредити, облігації та експортне фінансування дозволяють компаніям здійснювати великі торгові угоди. Наприклад, експортно-імпортні банки надають кредити підприємствам для фінансування імпорту обладнання.

Міжнародні фінансові інструменти також сприяють залученню іноземних інвестицій. Завдяки розміщенню акцій та облігацій на міжнародних ринках компанії можуть залучати кошти для розвитку. Наприклад, українські компанії, такі як «Нафтогаз», випускають єврооблігації для фінансування своєї діяльності.

Хеджування валютних ризиків є ще одним важливим аспектом використання міжнародних фінансових інструментів. Використання форвардних контрактів і валютних свопів допомагає компаніям захиститися від коливань валютних курсів.

Міжнародні платіжні інструменти, такі як акредитиви та інкасо, забезпечують надійні розрахунки між країнами. Це дозволяє компаніям уникнути ризиків неплатежу та зменшує фінансові втрати.

Таблиця 2.2 – Вплив міжнародних фінансових інструментів

Напрямок впливу	Характеристика	Приклад
Фінансування зовнішньої торгівлі	Доступ до кредитів та лізингу	Отримання експортного кредиту
Залучення інвестицій	Випуск акцій та облігацій	Розміщення єврооблігацій
Хеджування валютних ризиків	Використання похідних інструментів	Опціон на курс долара
Покращення ліквідності	Використання міжнародних розрахункових механізмів	Акредитив при експорті

Загалом, міжнародні фінансові інструменти відіграють ключову роль у підтримці стабільності та розвитку міжнародного бізнесу. Вони забезпечують ефективний доступ до фінансування, що сприяє розширенню ринків, інвестиційним можливостям та технологічним інноваціям на глобальному рівні.

3. Використання міжнародних фінансових інструментів для залучення інвестицій

Міжнародні фінансові інструменти стали невід'ємною частиною глобальної економічної системи, що забезпечує країнам і компаніям доступ до величезних фінансових ресурсів. Вони відіграють ключову роль у фінансуванні зовнішньоекономічної діяльності, оскільки дозволяють залучати інвестиції, підтримувати економічне зростання та стимулювати розвиток нових технологій.

Одним із основних інструментів для залучення капіталу є єврооблігації, які дають можливість урядам і корпораціям отримувати фінансування на вигідних умовах з міжнародних ринків. Інший важливий механізм – це IPO, яке дозволяє компаніям залучати інвестиції через продаж акцій на міжнародних фондових біржах, тим самим підвищуючи свою ліквідність і розширюючи ринки.

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) є ще одним потужним інструментом для економік країн, оскільки вони дозволяють інвесторам безпосередньо вливати капітал в інфраструктуру, виробництво та інші сектори економіки. Венчурні фонди, у свою чергу, підтримують інноваційні стартапи, що дозволяє реалізувати нові технології та розвивати індустрію майбутнього.

Використання міжнародних фінансових інструментів не тільки сприяє росту компаній, але й допомагає країнам зміцнювати свою економічну конкурентоспроможність на глобальному рівні. Водночас, ці інструменти потребують ретельного моніторингу та управління ризиками, оскільки зміни на міжнародних фінансових ринках або в економічній ситуації можуть мати значний вплив на їх ефективність.

Міжнародні фінансові інструменти є потужними інструментами для залучення інвестицій, що сприяють економічному розвитку та зростанню. Їх використання дозволяє компаніям і країнам покращити фінансову стабільність та підвищити конкурентоспроможність на глобальному ринку.

Таблиця 2.3 – Використання фінансових інструментів для інвестицій

Інструмент	Характеристика	Приклад
Єврооблігації	Випуск боргових зобов'язань на міжнародному ринку	Випуск єврооблігацій урядом
IPO	Продаж акцій на міжнародній біржі	Вихід компанії на NYSE
ПП	Прямі інвестиції в економіку	Інвестування Tesla у Gigafactory
Венчурні фонди	Інвестиції у стартапи	Фонд Sequoia Capital

Однак, для ефективного використання цих інструментів необхідно ретельно оцінювати ризики та зміни на міжнародних ринках. Диверсифікація фінансових інструментів може мінімізувати потенційні втрати. В кінцевому рахунку, міжнародні фінансові інструменти допомагають зміцнити економічну позицію як окремих підприємств, так і цілих країн.

Завдяки міжнародним фінансовим інструментам компанії можуть розширювати свої можливості на глобальних ринках, отримувати доступ до капіталу та знижувати витрати на фінансування. Однак, незважаючи на всі їх переваги, використання цих інструментів супроводжується певними ризиками, які потребують ретельного управління та моніторингу. Зміни у валютних курсах, економічні кризи, а також політичні та правові фактори можуть суттєво впливати на результативність фінансових операцій.

Таблиця 2.4 – Ризики та переваги міжнародних фінансових інструментів

Параметр	Переваги	Ризики
Доступ до капіталу	Залучення інвестицій	Висока вартість обслуговування боргу
Валютні операції	Захист від коливань курсів	Ризик девальвації валюти
Фондовий ринок	Можливість розширення компанії	Нестабільність ринку
Державне регулювання	Сприяння інвестуванню	Можливі зміни у законодавстві

Міжнародні фінансові інструменти є потужним інструментом для фінансування зовнішньоекономічної діяльності, забезпечення ліквідності та мінімізації фінансових ризиків. Проте їх використання потребує ретельного аналізу, стратегічного планування та врахування можливих ризиків. Для ефективного управління фінансами компанії мають використовувати диверсифікований підхід, поєднуючи різні фінансові інструменти та страхові механізми.

Однак варто пам'ятати, що доступ до міжнародного фінансування залежить від макроекономічної стабільності країни та її фінансової репутації. Важливим фактором успіху є наявність професійної фінансової стратегії, яка дозволяє мінімізувати ризики та використовувати переваги міжнародних ринків. Компаніям слід активно відстежувати зміни у міжнародному законодавстві,

щоб своєчасно адаптувати свою фінансову діяльність. Також варто враховувати можливі геополітичні зміни, які можуть вплинути на доступ до фінансових ресурсів. Успішне використання міжнародних фінансових інструментів може стати ключовим фактором зростання та конкурентоспроможності компанії на світовому ринку.